

ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΘΕΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΚΡΟΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ...

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΘΗΤΡΙΑ ΠΑΝΤΟΥΛΑ
ΜΑΡΙΑ-ΗΛΙΑΝΑ
ΒΑΡΒΑΚΕΙΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ, ΤΜΗΜΑ Γ'3
2013-2014

ΠΡΟΛΟΓΟΣ...

Σκοπός της συγκεκριμένης παρουσίασης δεν μόνο η πληροφόρησή σας όσον αφορά τους χώρους θέασης και ακρόασης στην αρχαία Μεσσήνη. Ο κύριος σκοπός αυτής της παρουσίασης είναι να σας ταξιδέψει στη Μεσσήνη του χθες που δεν άλλαξε μέχρι σήμερα. Προκειμένου να γνωρίσουμε την αρχαία Μεσσήνη, το μόνο που χρειάζεται να κάνουμε είναι μία βόλτα στους χώρους θέασης και ακρόασης, οι οποίοι αντανakλούν τις εκφάνσεις της ζωής των Μεσσηνίων καθώς και το μέγεθος και τη σπουδαιότητα της πόλης τους...

ΚΑΘ' ΟΔΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΜΕΣΣΗΝΗ...

Αν αυτό ήταν ένα πραγματικό ταξίδι, τώρα θα είμαστε στο αυτοκίνητό μας ή σε ένα τουριστικό λεωφορείο και θα ταξιδεύαμε με προορισμό τη Μεσσήνη. Και ... τι θα συναντούσαμε εκεί;

Θα συναντούσαμε τα εξής:

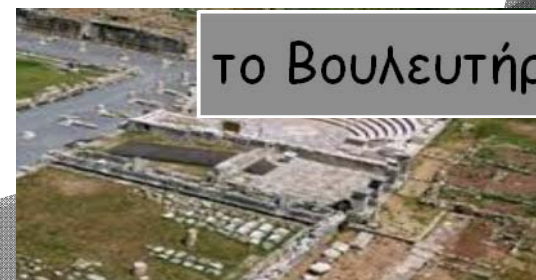
το Θέατρο

το Γυμνάσιο και το
Στάδιο

το Εκκλησιαστήριο

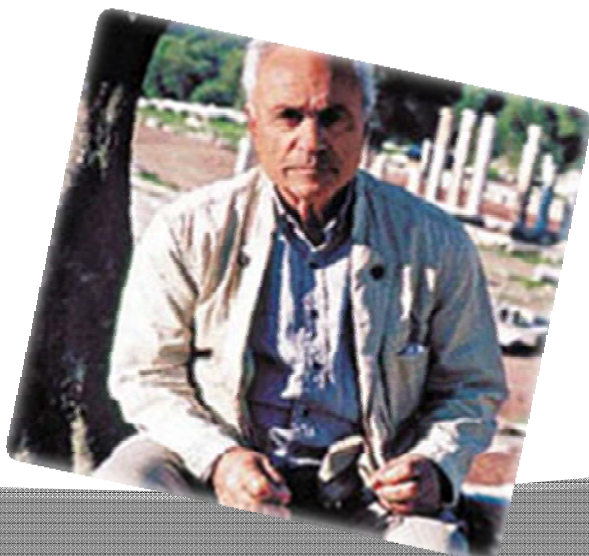
το Βουλευτήριο

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΜΕΣΣΗΝΗ
ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΦΕΡΝΕΙ ΣΤΟ ΦΩΣ Ο Π.
ΘΕΜΕΛΗΣ

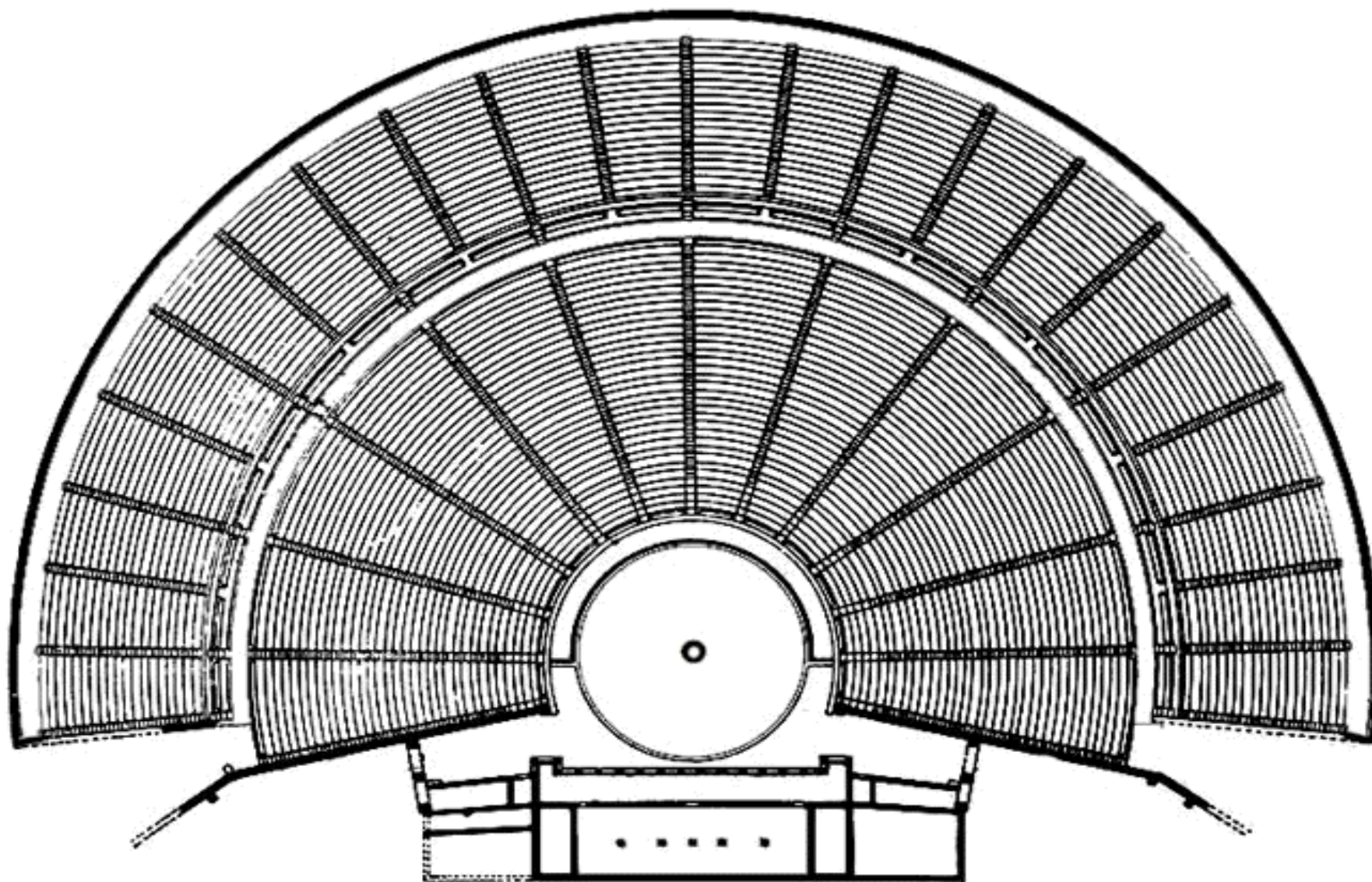

ΜΑ...ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΕΤΡΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ;

Θα ρωτούσαμε την ξεναγό μας. Ο Πέτρος Θεμέλης είναι αρχαιολόγος καθηγητής, είναι «ο άνθρωπος που κινείται στον χώρο της αρχαίας πόλης με την άνεση των αρχαίων κατοίκων της, μιας και από το 1986 μέχρι σήμερα δεν έχει πάψει να ασχολείται με ό,τι φανερό ή κρυφό, σπουδαίο ή μη, τους αφορά, και αποκαλύπτει το χθες για να το παραδώσει ευανάγνωστο σήμερα, φροντίζοντας όμως να εξασφαλίσει και το αύριο που τους πρέπει», θα μας απαντούσε η ξεναγός μας, αν αυτή ήταν η αρχαιολόγος και φιλόλογος κ. Μαίρη Μπελογιάννη.

Αυτή είναι η κάτοψη ενός αρχαίου ελληνικού θεάτρου. Ας γνωρίσουμε τα μέρη από τα οποία αποτελείται.

ΤΙ ΟΡΙΖΟΥΜΕ ΟΜΩΣ ΩΣ ΘΕΑΤΡΟ;

Θέατρον, σύμφωνα με το *Λεξικόν Αρχιτεκτονικών Όρων* των Α. Ορλάνδου και Ι. Τραύλου (Αθήνα 1986), σημαίνει:

- ✓ Τόπον επικλινή ή και οριζόντιον ένθα εκάθηντο ή ίσταντο θεαταί παρακολουθούντες χορόν ή παράστασιν έργου τινός
- ✓ Μέρος τι του Σταδίου από όπου οι θεαταί παρακολουθουν αγώνας ή άλλας εκδηλώσεις
- ✓ Τόπον όπου εγίνετο εκκλησία
- ✓ Τους θεατάς (συνεκδοχικά)
- ✓ Την παράσταση εν μεταφορική εννοία.

ΟΙ...ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

- ✓ Φάση Α' (3^{ος} -1^{ος} αιώνας π.Χ.)
- ✓ Φάση Β' (1^{ος} π.Χ. -2^{ος} αιώνας μ.Χ.)
- ✓ Φάση Γ' (μέσα 2^{ου}-μέσα 3^{ου} αιώνα μ.Χ.)
- ✓ Φάση Δ' (4^{ος} αιώνας μ.Χ.)
- ✓ Φάση Ε' (πρωτοβυζαντινή-βυζαντινή)

ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΑΤΙΑ...

Οι ιδιομορφίες του θεάτρου το καθιστούν εξαιρετικά ενδιαφέρον, ορισμένες εκ των οποίων είναι μοναδικές.

Αναμφίβολα, το οικοδόμημα μας υποβάλλει δέος με τη στιβαρότητά του. Το βλέμμα μας πλανάται στο χώρο ώσπου να σταματήσει στο ρωμαλέο πεταλοειδές ανάλημμα του κοίλου.

Παρατηρώντας το θέατρο με περισσότερη προσοχή διαπιστώνουμε ότι το πεταλοειδές ανάλημμα διακόπτεται περιμετρικά ανά είκοσι μέτρα με οξυκόρυφες πυλίδες που οδηγούσαν μέσω κρυπτών κλιμακοστασίων στο άνω διάζωμα. Τα κλιμακοστάσια καταλήγουν στο πιο σημαντικό τμήμα του θεάτρου, την ορχήστρα και ορίζουν έντεκα κερκίδες. Στυλιστική ιδιομορφία αποτελεί το μεγάλο κλιμακοστάσιο που καταλήγει στο βορειοδυτικό άκρο του εξωτερικού αναλήμματος. Όταν οι ανάγκες του θεατρικού έργου το απαιτούσαν, οι υποκριτές έκαναν την εμφάνισή τους όχι από τις παρόδους, αλλά από αυτήν την «άνω πάροδο», αφήνοντας άναυδους τους θεατές.

ΜΕ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ...

Τώρα πλέον νιώθουμε την ανάγκη να κατευθυνθούμε προς τα εδώλια, να καθίσουμε σε ένα από αυτά, να κλείσουμε τα μάτια μας και να νιώσουμε το σφυγμό του θεάτρου να γίνεται ένα με τον δικό μας. Όλα τα ωραία όμως κάποτε τελειώνουν, έτσι αναγκαζόμαστε να ανοίξουμε τα μάτια μας και τότε μια ακόμα έκπληξη μας περιμένει... Παρατηρώντας το εδώλιο στο οποίο έχουμε καθίσει, διαπιστώνουμε ότι δεν είναι μονολιθικό, αλλά αποτελείται από πολλές και διαφορετικού μεγέθους πλάκες. Δύο από εμάς συνειδητοποιούν ότι δεν κάθισαν σε ένα τυχαίο εδώλιο, αλλά σε έναν από τους δύο λίθινους θρόνους της προεδρίας...

ΠΑΡΑΤΗΡΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΘΕ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ...

Μεγάλο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η σκηνοθήκη, ένα μεγάλο ορθογώνιο οικοδόμημα από το οποίο σώζονται αρκετά κατάλοιπα. Σε αυτό φυλάσσονταν μηχανήματα του θεάτρου, η σκηνή και το προσκήνιο (λογείο). Η κινητή αυτή σκηνή αντικατέστησε την πρώτη που ήταν μία απλή ξύλινη κατασκευή. Πίσω από τον βόρειο τοίχο (ύψους 5 μέτρων, αποτελούμενο από δέκα σειρές ορθογώνιων αγκωναριών) της σκηνοθήκης και σε επαφή με αυτόν βρίσκεται μία ράμπα, η οποία οδηγεί στο μεσαίο διάζωμα του κοίλου. Αυτή η κατασκευή αποτελεί μία ακόμη αρχιτεκτονική πρωτοτυπία.

Η σκηνοθήκη χρησιμοποιήθηκε μέχρι τον 1^ο αι. π.Χ., οπότε κατεδαφίστηκε. Ένα καινούριο τριώροφο σκηνικό οικοδόμημα την αντικατέστησε, προκειμένου το θέατρο να ακολουθεί τις ρωμαϊκές αισθητικές αντιλήψεις. Ωστόσο, αυτή δεν ήταν η μόνη αλλαγή, αφού και η ορχήστρα στρώθηκε με πολύχρωμες λίθινες πλάκες, ενώ οι πάροδοι καταργήθηκαν και μία κεραμοσκέπαστη είσοδος δημιουργήθηκε. Η «αναβάθμιση» του θεάτρου υπήρξε έργο μιας εύπορης οικογένειας Μεσσήνιων πολιτών, των Σαιθιδών..

ΧΙΛΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ, ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ...

Η τελική εικόνα του σκηνικού οικοδομήματος ήταν εξαιρετικά εντυπωσιακή...

«Κίονες από γκρίζο γρανίτη και ερυθρόλευκο μάρμαρο εναλλάξ, με περίτεχνα κορινθιακά, περγαμηνά και ιωνικά κιονόκρανα άφηναν πέρασμα στη ματιά που περιπλανιόταν πάνω στα ποικίλα διακοσμητικά στοιχεία της επενδυμένης με μαρμάρινες πλάκες πρόσοψης του σκηνικού οικοδομήματος.» Με αυτόν τον τρόπο προτίμησε η αρχαιολόγος και φιλόλογος Μαίρη Μπελογιάννη να περιγράψει τη σκηνοθήκη σε ένα άρθρο της.

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ...

Μία αρχιτεκτονική ιδιομορφία του συγκεκριμένου θεάτρου που μας αφήνει άναυδους και μας ωθεί στην σκέψη ότι οι αρχαίοι Έλληνες ήταν λάτρεις της λεπτομέρειας είναι το γεγονός ότι για την αντιμετώπιση των καιρικών φαινομένων, όπως η δυνατή βροχή, είχε βρεθεί λύση προκειμένου να μην πλημμυρίζει η ορχήστρα. Δημιουργήθηκε ένα αυλάκι απορροής των υδάτων, το οποίο περιτρέχει την ορχήστρα και τα οδηγεί σε υπόγειο αγωγό.

ΠΟΙΟΥΣ «ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΣΕ» ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ;

Το θέατρο της Μεσσήνης λειτουργούσε όχι μόνο ως χώρος παραστάσεων και θεαμάτων γενικώς, αλλά και ως χώρος μαζικών συγκεντρώσεων πολιτικού χαρακτήρα, όπως προκύπτει από το κείμενο μιας από τις πολλές επιγραφές που βρέθηκαν στον χώρο. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, στο θέατρο αυτό έλαβε χώρα και η κρίσιμη συνάντηση του Φιλίππου Ε΄ της Μακεδονίας με τον στρατηγό της Αχαικής Συμπολιτείας Άρατο τον Σικυώνιο, το 214 π.Χ..

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΗΜΕΡΑ...

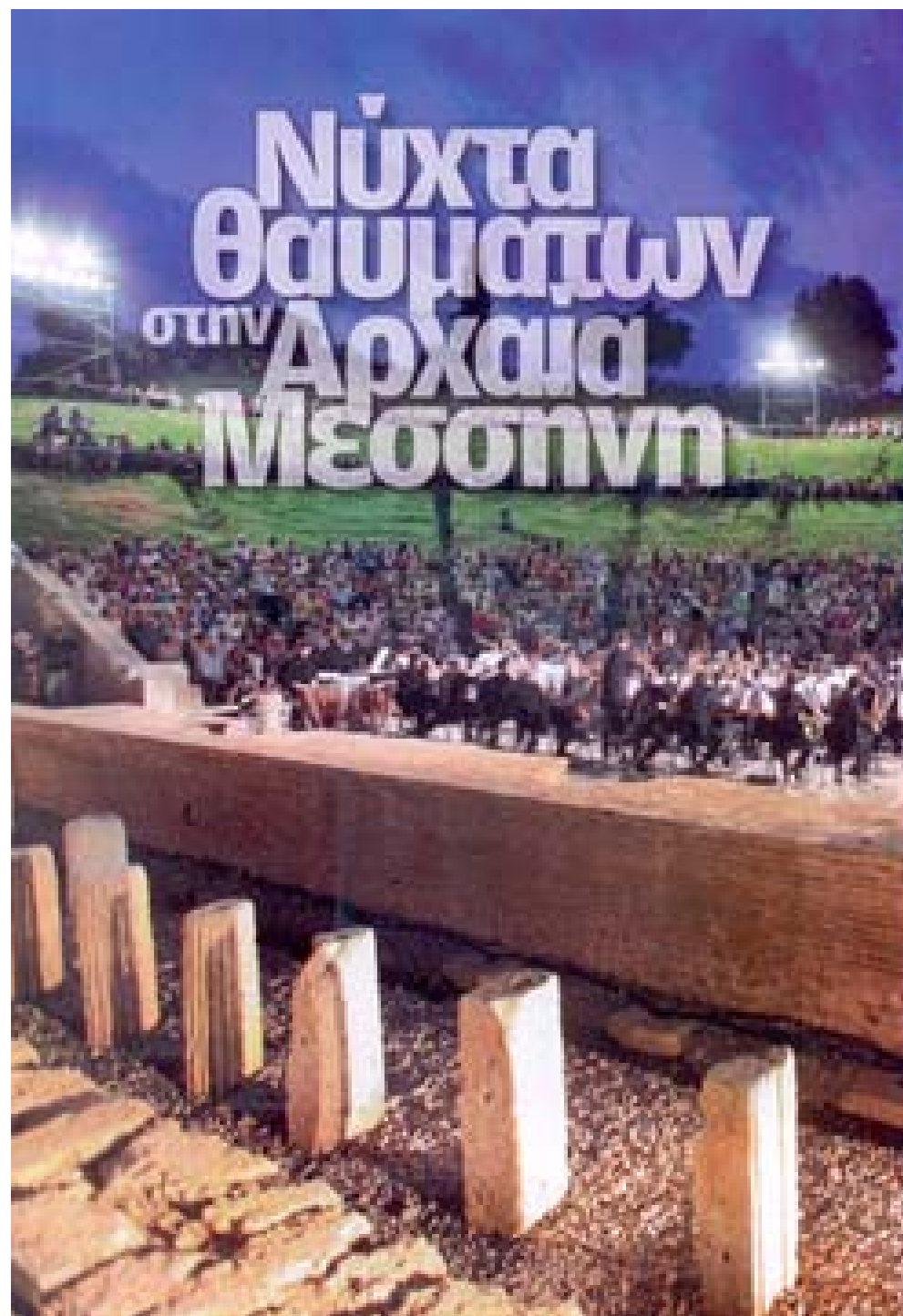
«Το γκαλά ιταλικής όπερας απογείωσε την ψυχή των λίγων τυχερών που το παρακολούθησαν, σπάζοντας τη σιωπή 1.700 περίπου χρόνων. Ξύπνησε το μάρμαρο του πρώτου διαζώματος, έπειτα του δεύτερου, του τρίτου, μέχρι το γρασίδι κάτω από τα πόδια του τελευταίου θεατή στην άκρη του θεάτρου. Οι φωνές του βαρύτονου Δημήτρη Πλατανιά και της υψίφωνου Τσέλια Κοστέα υψώθηκαν για χάρη μας πάνω από τα τριζόνια που δεν έλεγαν να σταματήσουν το παντοτινό τους τραγούδι. Τα μέλη της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, υπό τη διεύθυνση του Βασίλη Χριστόπουλου, ήταν τα πρώτα που τίμησαν το χώρο του μερικώς (ακόμα) αναστηλωμένου αρχαίου θεάτρου κι ένωσαν τις αρμονικές γραμμές των οργάνων τους με τις υψηλές απαιτήσεις των θεατών.[...]

Στο αρχαίο θέατρο της Μεσσήνης είδα για πρώτη μου φορά όπερα.

Η αίσθηση μου θύμιζε το πρώτο μου φιλί, πριν πολλά χρόνια.

Μια ανάμνηση μακρινή σαν την απόστασή μου από τη σκηνή.

Μια μάχη μουσικής - τριζονιών στο τελευταίο διάζωμα», αυτά είναι τα λόγια ενός από τους παρευρισκόμενους στη «νύχτα των θαυμάτων». Αυτός ήταν εξάλλου και ο αρχικός στόχος του αρχαιολόγου Πέτρου Θεμέλη: «Ένας αρχαιολογικός χώρος πρέπει να μπαίνει μέσα στη ζωή και την καθημερινότητά μας, στεγάζοντας ξανά αυτά που στέγαζε στην αρχαιότητα: ιδέες, πολιτική, τέχνη και, κυρίως, έμπνευση. Νέα έμπνευση».

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΡΙΟ...

Το βάθρο του έφιππου ανδριάντα του
Τιβέριου Κλαύδιου Σαιθίδα

ΠΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ...

Το κοίλο του Θεατροειδούς Εκκλησιαστηρίου περιβάλλεται από ισχυρό τοίχο αντιστήριξης, ο οποίος κατά την ανατολική και τη βόρεια πλευρά του είναι κτισμένος στο κάτω μέρος με λείους ορθοστάτες, ενώ στο άνω με το ψευδοϊσόδομο κυφωτό λεγόμενο σύστημα, που απαντά σε ανάλογα κτίσματα στην Πριήνη της Μικράς Ασίας και αλλού. Το ύψος των δομών του κυφωτού αυτού αναλήμματος μειώνεται προοδευτικά προς το άνω. Κρυπτό επικαμπές (με στροφή δηλαδή 180 μοιρών) κλιμακοστάσιο στη βορειοδυτική γωνία του αναλήμματος οδηγεί στο ανώτατο διάζωμα του κοίλου από τη βόρεια πλευρά, η οποία ήταν προσιτή από τον κεντρικό οδικό άξονα μεταξύ Αγοράς και Ασκληπιείου.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙ ΣΚΗΝΗΣ

Οι ημικίονες του προσκηνίου φέρουν εννέα πλήρεις και δύο μισές στα άκρα ραβδώσεις, ενώ το συνολικό ύψος τους με το επίκρανο υπολογίζεται σε 2,235 μέτρα. Στην πίσω όψη τους φέρουν δύο κατακόρυφες εγκοπές που εκτείνονται σε όλο τους το ύψος, ενώ στα πλάγια φέρουν ορθογώνιες εντορμίες για τη στερέωση θυρωμάτων και ξύλινων ζωγραφιστών πινάκων, οι οποίοι άλλαζαν κατά περίπτωση ανάλογα με την παράσταση και αποθηκεύονταν στις δύο μικρές πλευρικές σκηνοθήκες του προσκηνίου. Ο πρόσθιος τοίχος του προσκηνίου ήταν αρχικά διαμορφωμένος με έξι δωρικούς ημικίονες, τρία θυρώματα και τέσσερα διαφράγματα για τους ζωγραφιστούς πίνακες.

ΡΙΖΙΚΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ...

Ριζική μετατροπή της σκηνής και του προσκηνίου έλαβε χώρα κατά τον 2^ο με 3^ο αιώνα μ.Χ., όταν καταργήθηκε η πρόσοψη με τους ημικίονες και αντικαταστάθηκε από τοίχο , πρόχειρα κτισμένο με ακανόνιστες πέτρες και spolia από προγενέστερα οικοδομήματα, με ασβεστοκονίαμα ως συνδετικό υλικό. Την ίδια χρονική περίοδο πλακοστρώθηκε η ορχήστρα με πολύχρωμες πλάκες, παρόμοιες με αυτές που σώζονται στην δαπεδόστρωση της ορχήστρας του θεάτρου, σύγχρονης με την κατασκευή της τριώροφης σκηνής που αποδίδεται σε χορηγία της οικογένειας Σαιθιδών. Σε χρηματοδότηση της ίδιας οικογένειας πρέπει να αποδοθεί και η επισκευή του Εκκλησιαστηρίου, αν κρίνουμε και από την ανίδρυση του τιμητικού έφιππου ανδριάντα από ορείχαλκο που εικόνιζε τον Τιβέριο Κλαύδιο Σαιθίδα Καίλιανό.

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗ...

Η αναδιάταξη των λίθινων εδωλίων του κάτω κοίλου, η μερική αποκατάσταση του πολύχρωμου πλακόστρωτου της ορχήστρας και η μερική αναστήλωση της βορειοδυτικής γωνίας του κυφωτού αναλημματικού τοίχου και του εκεί κλιμακοστασίου πραγματοποιήθηκαν σε εφαρμογή μελέτης του αρχιτέκτονα Παναγιώτη Μπίρτιχα.

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΡΙΟ ΣΗΜΕΡΑ...

Στο Εκκλησιαστήριο σήμερα λαμβάνουν χώρα θεατρικές παραστάσεις καθώς και διάφορα άλλα δρώμενα.

ΣΤΟ ΓΕΙΤΟΝΙΚΟ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΡΙΟ...

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗΡΙΟ;

Όταν οι άρχοντες είχαν συναντήσεις με τους αντιπροσώπους των πόλεων της αυτόνομης και ομόσπονδης Μεσσήνης προτιμούσαν το Βουλευτήριο, ένα τετράγωνο, σχεδόν, οικοδόμημα, διαστάσεων 20,80x21,60μ., με στέγη τετράκλινη που στηριζόταν εσωτερικά σε τέσσερις κίονες, το οποίο βρισκόταν στα νότια του προπύλου και ανατολικά του Ασκληπιείου και ήταν κτισμένο για να εξυπηρετεί ακριβώς αυτόν τον σκοπό: τις πολιτικές συνελεύσεις. Άνετα χωρούσαν σε αυτό 76 σύνεδροι. Δίπλα στο Βουλευτήριο, στη νότια πλευρά του, υπήρχε το Αρχείο του Γραμματέα των Συνέδρων. Σήμερα από το Βουλευτήριο σώζονται μόνο μερικά κατάλοιπα, όπως φαίνεται και στην αεροφωτογραφία.

ΝΑ' ΜΑΣΤΕ ΣΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ
ΜΑΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ...

ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ...

Και σε αυτόν τον χώρο θέασης και ακρόασης οι αρχαίοι Μεσσήνιοι καινοτομούν. Πουθενά αλλού, με τα μέχρι τώρα δεδομένα, Στάδιο και Γυμνάσιο δεν αποτελούν ενιαία αρχιτεκτονική σύνθεση. Στον χώρο του Γυμνασίου εισήλθαμε από ένα τετρακιόνιο δωρικό πρόπυλο κι τώρα μπορούμε να βαδίσουμε στις τρεις δωρικές στοές που περιβάλλουν το εντυπωσιακό Στάδιο σχηματίζοντας Π, με άνισα όμως τα μακρά σκέλη του. Σύμφωνα με τον καθηγητή Π. Θεμέλη «η βόρεια στοά είναι διπλή, έχει πλάτος 10μ. και μήκος 96,2μ., ενώ η ανατολική και η δυτική είναι απλές, πλάτους 7μ. η καθεμία. Το ανατολικό σκέλος της στοάς που εκτείνεται κατά μήκος του στίβου λειτουργούσε ως ξυστός για την άσκηση των αθλητών και των εφήβων κατά τη διάρκεια του θερινού καύσωνα και του κρύου χειμώνα.

ΑΣ ΠΕΡΙΗΓΗΘΟΥΜΕ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ...

Μετά τον περίπατό μας στο Γυμνάσιο κατευθυνόμαστε πλέον προς το Στάδιο και πιο συγκεκριμένα προς το βόρειο πεταλόσχημο τμήμα του (μήκους 64μ.), που περιλαμβάνει 18 κερκίδες με 18 σειρές καθισμάτων η καθεμία. Τώρα μπορούμε να καθίσουμε σε ένα από τα λίθινα εδώλια και να αφήσουμε τη ματιά μας να πλανηθεί στο χώρο, ενώ παράλληλα θα σκεφτόμαστε την αίσθηση που θα μας πλημμύριζε αν καθόμαστε στο λίθινο θρόνο με το κοίλο καλοδουλεμένο ερεισίνωτο και τα δυνατά λεοντοπόδαρα που προοριζόταν για τον ανά έτος εκλεγόμενο ιερέα του Δία Ιθωμάτα. Ωστόσο, η ιδέα αυτή φαντάζει κάπως αλαζονική για εμάς.

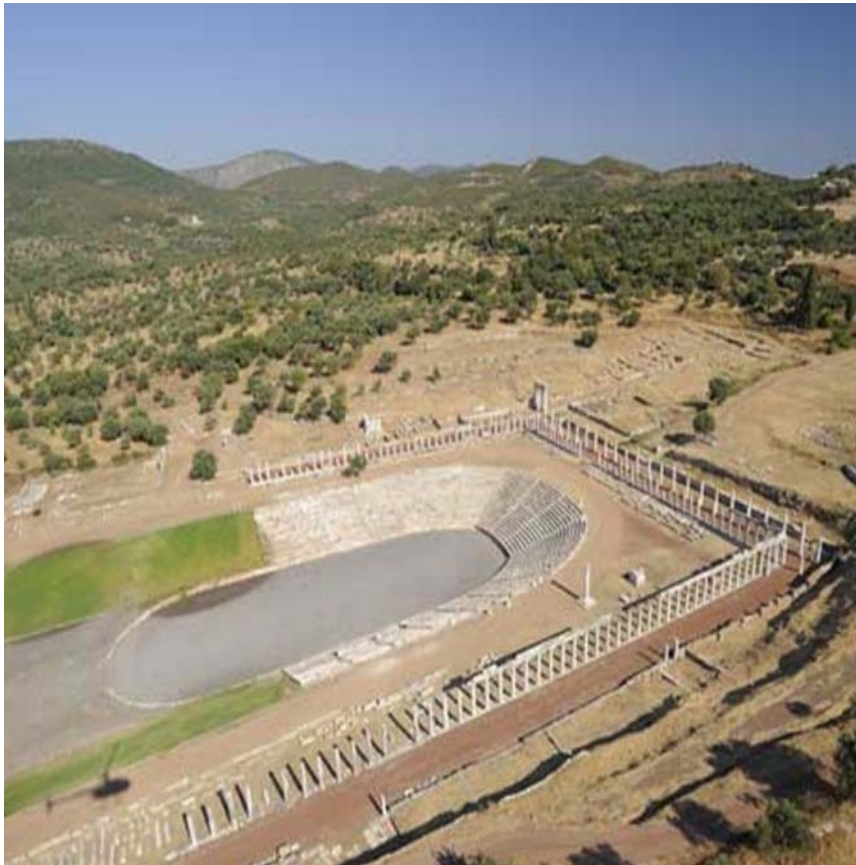

ΣΥΝΕΧΕΙΑ...

Καθισμένοι, λοιπόν, σε ένα εδώλιο κλείνουμε τα μάτια και φανταζόμαστε τους νεαρούς αθλητές του τότε να αγωνίζονται στο τρέξιμο, το δίσκο, το ακόντιο, το άλμα, την πάλη, την πυγμή, το παγκράτιο και το πένταθλο κατά τη διάρκεια της μεγάλης γιορτής της αφιερωμένης στον Ιθωμάτα Δία. «Οι κριτές των αγώνων κάθονταν στο επίμηκες έδρανο με ερεισίνωτο και λεοντοπόδαρα, δίπλα στο θρόνο», η φωνή της ξεναγού ταραίζει τις σκέψεις μας. Ανοίγοντας, όμως, τα μάτια μας διαπιστώνουμε ότι ο στίβος είναι πολύ περιποιημένος και η επιθυμία να σηκωθούμε και να τρέξουμε ολοένα δυναμώνει μέσα μας.

Η...ΑΙΜΑΤΗΡΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ

Το Στάδιο δεν χρησιμοποιήθηκε μόνο για τα ευγενή αθλήματα, αλλά και για αιματηρά θεάματα κατά τη μέση και ύστερη ρωμαϊκή περίοδο. Όλα αυτά τελούνταν στο βόρειο πέταλο με τα λίθινα καθίσματα κι όχι στο νότιο τμήμα με τα χωμάτινα πρανή. Για λόγους προστασίας κατασκευάσθηκε ένας ημικύκλιος τοίχος με ακανόνιστες πέτρες στο τέρμα των λίθινων εδωλίων κι έδωσε στο νέο μικρότερο στίβο το γνωστό ελλειψοειδές σχήμα της ρωμαϊκής αρένας, του τσίρκου.

ΜΙΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ...

Ευχάριστη πινελιά στο χώρο, που κάνει εντύπωση σε πολλούς από εμάς είναι οι ζωγραφιές graffiti στα δύο ανεπίγραφα βάθρα χάλκινων αγαλμάτων, τα οποία είναι τοποθετημένα στον άξονα των δύο μεσαίων κιόνων του προπύλου. Η ξεναγός μας βλέποντας το ερωτηματικό που έχει σχηματιστεί στα πρόσωπα μας, θα μας πληροφορούσε σχετικά με το γεγονός: Οι έφηβοι στα διαλείμματα της εκπαίδευσής τους χάραζαν ανέμελα τα ονόματά τους όπου έβρισκαν πρόσφορο χώρο, κατά προτίμηση στα βάθρα των αγαλμάτων του Γυμνασίου και του Σταδίου ή έπαιζαν τρίλιζα με πεσσούς.

ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΣΗΜΕΡΑ

Στο Στάδιο λαμβάνουν χώρα πολιτιστικά δρώμενα, για παράδειγμα συναυλίες, όπως τότε, μια καλοκαιρινή βραδιά του 2009, όταν δέκα χιλιάδες θεατές ένωσαν τις φωνές τους με τις φωνές του Μάριου Φραγκούλη και της Deborah Maers οι οποίοι τραγούδησαν μελωδίες του αξέχαστου Μάνου Χατζηδάκη.

ΦΕΥΓΟΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ...

Ο στίβος του Σταδίου καταλήγει και εφάπτεται στο νότιο τείχος της πόλης. Στο σημείο επαφής του τείχους με το Στάδιο η διακεκριμένη οικογένεια, των Σαιθιδών, έστησε ένα επιβλητικό ταφικό κτίσμα, εντός του οποίου ενταφιάσθηκαν μέλη της για διάστημα τουλάχιστον πέντε γενεών. Το Στάδιο-Γυμνάσιο κοσμούσαν, επίσης, τα αγάλματα του Ερμή, του Ηρακλή, του Θησέα και του ήρωα του β' μεσσηνιακού πολέμου, Αριστομένη.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Και κάπου εδώ οι περιηγήσεις μας
τελειώνουν. Ήρθε η ώρα να
επιβιβαστούμε πάλι στο τουριστικό
λεωφορείο μας και να επιστρέψουμε στην
αφετηρία μας...

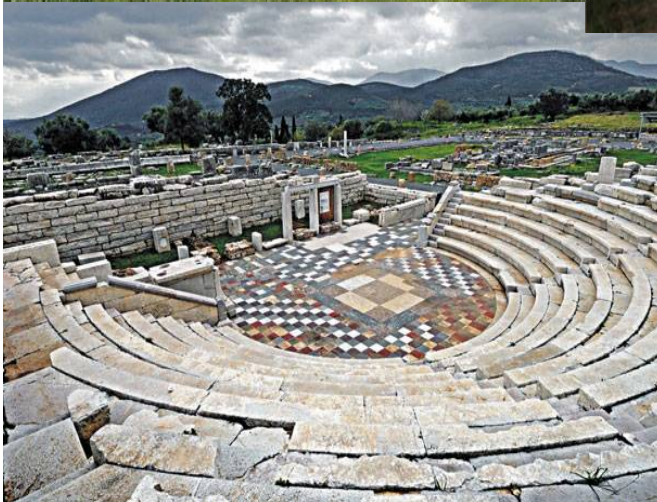
ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ...

Καθώς επιστρέφουμε στο σπίτι μας, η ξεναγός, μας αποκαλύπτει μία τελευταία πληροφορία για την αρχαία Μεσσήνη που μας κάνει να νιώσουμε χαρούμενοι που την επισκεφθήκαμε: η Αρχαία Μεσσήνη, ένας από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, έχει συμπεριληφθεί στον εθνικό κατάλογο που θα υποβληθεί στην Unesco με σκοπό την ένταξή του στα Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Επιπλέον, το πρώτο βραβείο της Europa Nostra στην κατηγορία της διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς απονεμήθηκε στην Αρχαία Μεσσήνη, για το σύνολο των εργασιών αναστήλωσης και διαμόρφωσης του χώρου. (Η Europa Nostra είναι ένας Ευρωπαϊκός Οργανισμός που έχει στόχο τη διαφύλαξη της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς.)

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

- ✓ Θέμελης Π., Η αρχαία Μεσσήνη, εκδ. Μίλητος, Αθήνα 2012
- ✓ Αδάμ - Βελένη Π., Θέατρο και θέαμα στον ρωμαϊκό κόσμο, Θεσσαλονίκη 2006
- ✓ www.messinia-guide.gr
- ✓ www.ancientmessene.gr
- ✓ <http://www.naftemporiki.gr/story/744165>
- ✓ <http://www.enet.gr/?i=issue.el.home&date=13/08/2013&s=moysiastikaikografhmata&c=texnes--politismos>
- ✓ <http://www.kathimerini.gr>
- ✓ <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=378415>
- ✓ <http://www.eleftheriaonline.gr>
- ✓ www.diazoma.gr

Ευχαριστώ την καθηγήτριά μου, κ. Μαίρη Μπελογιάννη, που μου εμπιστεύθηκε το άρθρο της που φέρει τον τίτλο «Η Αρχαία Μεσσήνη μέσα από τους χώρους θέασης και ακρόασης» (περιοδικό Ελληνικό Πανόραμα, τεύχος 96, Νοέμβριος/Δεκέμβριος 2013) και μου έδωσε την ευκαιρία να ασχοληθώ με την πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας μας.

ΤΕΛΟΣ!